

LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS (LNF) 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vadovaujantis Lietuvos negalios organizacijų forumo (LNF) įstatais asociacijos veiklos tikslai:

- atstovauti ir ginti žmonių su negalia pilietines, socialines ir ekonomines teises bei skatinti lygias galimybes visose Lietuvos ir Europos institucijose, tarp jų – ir teismuose, bendradarbiaujant su socialiniais ir valstybiniais partneriais, tarptautinėmis organizacijomis ir Europos Sąjungos bei Europos Ekonominės Zonos agentūromis, užtikrinant nediskriminavimo principo įgyvendinimą.
- prisidėti siekiant Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje ir jos Fakultatyviajame protokole numatytų tikslų ir skatinti prigimtinių žmogaus orumą;
- skleisti informaciją apie žmonių su negalia socialinę padėtį bei socialines programas, savo veikla prisidėti prie aktualių socialinių klausimų sprendimo;
- dalyvauti formuojant šalies socialinę politiką siūlant bei įgyvendinant socialines programas bei projektus, orientuotas į žmonių su negalia socialinių poreikių tenkinimą;
- numatyti, analizuoti perspektyvias, prioritetines socialinės ir visų kitų sričių įtraukios politikos kryptis ir jas įgyvendinti;
- dalyvauti tobulinant įvairių sričių darbuotojų profesinio rengimo, jų kvalifikacijos kėlimo ir atestavimo sistemą;
- padėti atitinkamoms institucijoms plėtoti socialinę pagalbą žmonėms su negalia;
- skatinti žmonių su negalia socialinių problemų mokslinius tyrimus, propaguoti Forumo narių veiklos rezultatus.

Uždaviniai:

- aktyviai bendradarbiauti su įvairiomis šalies valstybinėmis, savivaldybės, nevyriausybinėmis, privačiomis institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis, siekiant žmonių su negalia visiškos socialinės integracijos;
- įteisinti ir kontroliuoti priemones, kuriomis atsižvelgiama į pasiūlymus tobulinant įstatymus bei organizuojant strategines kampanijas; siekti daryti teigiamą įtaką politikai ir priemonių įgyvendinimui Lietuvoje ir Europos Sąjungoje;
- atstovauti žmonių su negalia teisėms ir interesams Lietuvoje ir Europos Sąjungoje, Įstatuose ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje bei jos Fakultatyviajame protokole numatytiems tikslams ir uždaviniams pasiekti;
- ginti asmenis, kuriems nesuteiktos lygios galimybės dėl jų lyties, rasės, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos, religinių įsitikinimų ir kitų tapatybės bruožų;
- dalyvauti programų ir teisinio reguliavimo ekspertizėse;
- užmegzti ir palaikyti ryšius su partneriais Lietuvoje ir užsienyje, visų pirma, tose šalyse, kuriose savo veiklą vykdo Europos Neįgaliųjų Forumo nariai;
- rengti seminarus, mokymus, konferencijas;
- leisti mokslinio ir populiaro turinio periodinius leidinius bei kitas publikacijas;
- savo iniciatyva ar dalyvaujant darbo grupėse tirti, analizuoti ir spręsti aktualius žmonių su negalia socialinius klausimus;
- organizuoti įvairių sričių darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos kėlimo seminarus;
- teikti pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, kitoms institucijoms svarstant ir priimant naujus, keičiant ir papildant jau priimtus teisės aktus, reglamentuojančius žmonių su negalia teisinę padėtį, įgyvendinant socialines programas ir projektus, orientuotas tenkinti žmonių su negalia socialinius poreikius;
- platinti ir propaguoti savo veiklą, jos tikslus, uždavinius bei veiklos rezultatus, supažindinti su ja visuomenę ir siekti, kad informacija būtų prieinama kiekvienam žmogui;

Vadovaujantis LNF tikslais ir uždaviniais 2022 m. asociacijos atlikti darbai:

2022 m. įvyko 4 LNF tarybos narių susirinkimai ir 2 visuotiniai LNF narių susirinkimai/strateginė sesija.

- 2022 m. sausio 31 d. (online, ZOOM), LNF Tarybos posėdis;
- 2022 m. balandžio 05 d. (online, ZOOM), LNF Tarybos posėdis;
- 2022 m. birželio 01 d. LNF visuotinis susirinkimas;
- 2022 m. rugsėjo 05 d. (online, ZOOM), LNF Tarybos posėdis.
- 2022 m. lapkričio 21-22 d., Vilnius, strateginė sesija/visuotinis LNF narių susirinkimas.
- 2022 m. gruodžio 13 d. (online, ZOOM) LNF Tarybos susirinkimas.

2022 m. toliau veikė 2021 metais ketverių metų kadencijai išrinkta Taryba ir prezidentas.

Naujai 2021-2025 m. kadencijai išrinkta LNF taryba: Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga), Kęstutis Vaišnora (Lietuvos kurčiųjų draugija), Aušra Degutytė (Lietuvos asociacija "Gyvastis"), Dana Migaliova (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis"), Rasa Kavaliauskaitė (Lietuvos žmonių su negalia sąjunga), Vaidotas Nikžėnaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija), Egidijus Grigonis (Lietuvos paraplegikų asociacija), Lina Sasnauskienė (Asociacija "Lietaus vaikai").

LNF asociacijos prezidentas – Dovilė Juodkaitė.

2022 m. pabaigoje asmeniniu prašymu iš LNF Tarybos atsistatydino Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga)

2022 m. gruodžio 31 d. LNF dirbo 13 darbuotojų, iš kurių 6 sekretoriato darbuotojai, o 7 įdarbinti išskirtinai projektinėms veikloms. Organizacijos buhalterinę apskaitą tvarkė savarankiškai apskaitą tvarkantis asmuo.

2021 gruodžio 31 d. turėjo **14 tikrųjų narių ir 1 asocijuotą narį (viso 15 narių)** – 2022 gruodžio 31 d. turėjo **14 tikrųjų narių ir 2 asocijuotus narius (viso 16 narių)**. 2022 m. gruodžio 13 d. Tarybos nutarimu Asociacija Demensija Lietuvoje priimta LNF asocijuotu nariu.

Vienijami juridiniai asmenys:

	Pavadinimas	Įm. kodas	Teisinė forma	NVO statusas
1	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga	190650319	Asociacija	X
2	Lietuvos kurčiųjų draugija	190785548	Asociacija	X
3	VŠĮ Psichikos sveikatos perspektyvos	125446837	Viešoji įstaiga	X
4	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	290666790	Asociacija	X
5	Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	291942170	Asociacija	X
6	Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprisigirdinčius vaikus, bendrija „Pagava“	191973072	Asociacija	X
7	Lietuvos žmonių su negalia sąjunga	191909625	Asociacija	X
8	Lietuvos paralimpinis komitetas	190651563	Asociacija	X
9	Spina Bifida ir Hidrocefalija asociacija	302997737	Asociacija	X
10	Lietuvos asociacija „Gyvastis“	191609186	Asociacija	X
11	Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacija	191869255	Asociacija	X
12	Lietuvos paraplegikų asociacija	191905185	Asociacija	X
13	Lietuvos autizmo asociacija "Lietaus vaikai"	303022421	Asociacija	X
14	VŠĮ SOPA	300570569	Viešoji įstaiga	X
15	Lietuvos epilepsija sergančiųjų sąjunga „EPILĖ“	303566572	Asociacija	X
16	Asociacija "Demensija Lietuvoje"	305671860	Asociacija	X

Veikla pagal kryptis

2022 m. visuotinio narių susirinkimo patvirtintos šešios LNF veiklos kryptys 2022 metams, atsižvelgiant atitinkamai į 2022 m. (NRD) bei kitą projektinį finansavimą:

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas bei įgyvendinimo priežiūra.

1.1. JT Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyvus protokolai.

- 1.1.1. LNF 2022 m. vykdė Konvencijos įgyvendinimo stebėseną, prižiūrint ir vertinant valstybės institucijų veiklą, įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas, dalyvaujant susitikimuose bei teikiant savo pastabas bei rekomendacijas vykdomai politikai, rengiamiems teisės aktams, kt.
- 1.1.2. LNF teikia savo ekspertinę nuomonę/poziciją apie JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimą Lietuvoje vykdomuose tyrimuose, apklausose bei tarptautiniu mastu vykdomuose tyrimuose.
- 1.1.3. 2022 m. parengtas leidinys „Žmonių, turinčių negalią, teisės Lietuvoje – negalios politikos analizė“, kuriame pateiktos per 2021-2022 m. atliktos naujausios žmonių su negalia teisių stebėsenos analizės ir tyrimai.
- 1.1.4. 2022 m. darbą Žmonių su negalia stebėsenos komisijoje tęsė LNF atstovai: Vytautas Pivoras, Aidas Gudavičius. Vadovaujantis LR Lygių galimybių įstatymu, Komisija prie LGKT vykdo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną.

1.2. ES finansinės programos ir fondai.

LNF įsitraukė į naujojo ES finansavimo periodo 2021-2027 m. planavimo veiklas.

- 1.2.1. Kartu su Nacionaline nevyriausybinė organizacijų koalicija dalyvauta politinėse diskusijose dėl NVO vaidmens įgyvendinant ES struktūrinių finansinių programų lėšas, NVO kaip pareiškėjų įtraukimo į projektinius šaukimus.
- 1.2.2. Lina Garbenčiūtė yra įtraukta į Nacionalinės švietimo agentūros vykdomų Europos sąjungos paramos fondų finansuojamų projektų priežiūros komitetą.
- 1.2.3. LNF aktyviai įsitraukė ir teikė siūlymus Lietuvos institucijoms rengiant Nacionalinį Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą 2021-2026 m. „Naujos kartos Lietuva“, kuris skirtas COVID-19 pasekmių šalinimui ir ekonomikos gaivinimui, žaliosios ekonomikos bei skaitmenizacijos ir sveikatos, švietimo, socialinių sistemų atsparumui didinti.

1.3. Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyva dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo

- 1.3.1. 2022 m. LNF toliau aktyviai dirbo ties Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo perkėlimo į nacionalinę Lietuvos teisę, bei direktyvos nuostatų taikymo praktikoje užtikrinant viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių prieinamumą.

1.3.2. LNF toliau veikė dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2019/882 2019 m. balandžio 17 d. dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (ES Prieinamumo Aktas) perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę. LNF atstovai dalyvavo EDF organizuojuose mokymuose apie Prieinamumo Akto garantijas, perkėlimą į nacionalinę teisę, kt.

1.4. Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija)

2022 m. LNF toliau tęsė veiklą dėl smurto prieš moteris su negalia prevencijos ir apsaugos. 2021 m. atliktos 1 tikslinės moterų ir mergaičių su negalia viktimologinės apklausos dėl moterų ir mergaičių su negalia patiriamo smurto (dalyvavo 105 respondentai Lietuvos mastu; parengta 1 tyrimo ataskaita) pagrindu vyko tyrimo rezultatų pristatymo, viešinimo, temos aktualizavimo veiklos.

LNF moterų komiteto atstovo dalyvavimas 2022-12-09 Nacionalinio žmogaus teisių forumo metu organizuotoje diskusijoje "Smurtas dėl lyties. Ar Lietuva pasiruošusi padėti moterims su negalia?" LNF taip pat buvo partneris Lygių galimybių plėtros centro organizuojamuose mokymuose, kurių metu negalios organizacijos buvo supažindintos su lyčių lygybės temomis, o moterų organizacijos – su moterų su negalia poreikiais.

2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo bei galiojančių įstatymų priežiūros.

2.1. 2022 m. LNF rengė rekomendacijas ir nuolat teikė konsultacijas teisės aktų tobulinimui dėl užimtumo sistemos tobulinimo, prieinamos informacijos užtikrinimo, įtraukaus švietimo bei švietimo įstaigų prieinamumo, sveikatos paslaugų prieinamumo, rinkimų fizinio ir informacinio prieinamumo užtikrinimo žmonėms turintiems įvairias negalias, dėl NVO įstatymo, dėl rengiamų strateginių dokumentų: Nacionalinio pažangos plano ir su negalia susijusių rodiklių, atskirų Ministerijų rengiamų Plėtros programų ir kt. Šie siūlymai buvo perduoti Seimo komitetams, Vyriausybei, Ministerijoms.

2.2. Vadovaujantis LR įstatymais, LNF kaip registruotas įtakdarys teikė ataskaitą dėl šių pateiktų pasiūlymų teisėkūros procese:

Kultūros paso projektų Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. JV-1000/V-1055 „Dėl Kultūros paso paslaugų atrankos ir finansavimo tvarkos

1 aprašo patvirtinimo aprašas

Pritarimas derinimo procese

Dėl Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 16, 20, 24, 25, 30(2), 35, 38, 41, 42, 43, 44, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pripažinimo netekusiu galios

2 įstatymo projekto

Dėl užimtumo sistemos, Užimtumo ir Socialinių įmonių įstatymų pakeitimų

1. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas;
 2. Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymas;
 3. LR sveikatos apsaugos ministro įsakymas dėl vaikų ir paauglių psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo
 4. LR švietimo ir mokslo, LR socialinės apsaugos ir darbo ir LR apsaugos ministrų įsakymas
 Dėl koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo.
 5. Dėl Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo (V-1035/ISAK-2680):
- 3 Dėl abilitacijos/reabilitacijos paslaugų prieinamumo ir užtikrinimo įtraukaus ugdymo sistemoje
- LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-172 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-367 (2)
- 4 dėl 1,2 proc. GPM skyrimo nevyriausybinėms organizacijoms
- 5 LR Konstitucija, 34 str.
- „Dėl Socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų tvarkos aprašo
- 6 DĖL AKREDITUOTŲ SOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ NEĮGALIESIEMS BENDRUOMENĖJE FINANSAVIMO modelio derinant paslaugų akreditacijos sąlygas.
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso 1, 2, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 72(1), 75, 79, 107, 113, 117, 126, 133, 134, 137, 138, 169, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektu
- 7 Dėl DK pakeitimų, dėl darbuotojui suprantamos kalbos, slaugančių ir **prižiūrinčių šeimos narį su negalia socialinių garantijų.**
- 8 Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas
- DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 2 DALIES 2 PUNKTO
- 9 Dėl Neįgaliųjų soc integracijos įstatymo nuostatų dėl papildymo įstatymo punktu apie ligos išmokos skyrimą kartu gyvenantiems asmenims su negalia, kuriems nustatyta slauga ar priežiūra, slaugyti, kai asmuo negali būti neslaugomas dėl turimos negalios.

	DĖL PASIRENGIMO ĮGYVENDINTI 2024 m. ĮSTATYMO NUOSTATAS BEI ĮTRAUKAUS UGDYMO PRIEMONIŲ PLANĄ	Pasiūlymai įtraukaus ugdymo priemonių planui
10		
11	DĖL ES PRIEINAMUMO AKTO TINKAMO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ	DĖL PRIEINAMUMO AKTO TINKAMO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ
12	Dėl LR Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projekto	Dėl LR Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projekto nuostatų tobulinimo
13	Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo projekto (nauja redakcija) 27 straipsnio 4 punktas	DĖL ANKSTYVOSIOS PAGALBOS IR PASLAUGŲ TEIKIMO KOL ASMENIUI NENUSTATYTA NEGALIA pasiūlymų įgyvendinant Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą

2. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis:

2.1. 2020 m. sausio 28 d. LNF iniciatyva buvo pasirašytas Memorandumas dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo, kurio šalimis buvo LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Įveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir LNF. 2022 m. LNF vykdė Memorandumo įgyvendinimo stebėseną, susitinkant su Memorandumo šalimis bei atskiromis savivaldybėmis.

2.2. Susitikimai-diskusijos su savivaldybėmis:

2022-03-14 susitikimas-diskusija su Vilkaviškio raj. savivaldybe, 33 dalyviai, Zoom;
2022-03-15 susitikimas-diskusija su Kauno raj. savivaldybe, 30 dalyviai, Zoom;
2022-06-09 susitikimas-diskusija su Panevėžio m. savivaldybe, 24 dalyviai, Zoom;

3. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais.

3.1. Per 2022 m. buvo organizuoti susitikimai su LR Prezidentūros atstovais, Seimo komitetų nariais, LR Vyriausybės atstovais, Švietimo, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekiimo Ministerijomis, Vyriausiąja rinkimų komisija, Seimo nariais ir kt. politikais dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir kitų atskirų žmonių su negalia opių klausimų. Tokiu būdu buvo siekiama vieningai įtakoti sprendimų priėmėjus priimti/tobulinti reikšmingus ir palankius negalios bendruomenei teisės aktus.

3.2. 2022 m. LNF aktyviai įsitraukė į visus tarpministerinius ir tarpinstituciniuose pasitarimus dėl karo pabėgėlių, įskaitant ir žmones su negalia, ir pagalbos jiems organizavimo. LNF nuolat vykdė stebėseną dėl migracijos sistemos parengties ir pabėgėlių priėmimo procesų prieinamumo asmenims su negalia. Buvo nuolat bendradarbiaujama su atsakingomis valstybės institucijomis (VRM, SADM, Migracijos dep., ŠMSM, SAM, humanitarinėmis NVO ir kt.) dėl asmenų su negalia poreikių užtikrinimo jiems atvykstant, gaunant humanitarinę pagalbą, organizuojant jiems sveikatos, socialines, švietimo ir kt. paslaugas.

3.3. LR Vyriausybės kanceliarijos vykdyta nuosekli negalios bendruomenei aktualių klausimų stebėseną švietimo, sveikatos paslaugų ir infrastruktūros prieinamumo, rinkimų prieinamumo ir kitais aktualiais klausimais. 2022 m. vyko susitikimai su LRV, LSA, SAM, SADM, ŠMSM, kt. atsakingomis institucijomis dėl Memorandumo dėl sveikatos ir švietimo įstaigų prieinamumo užtikrinimo asmenims su negalia; organizuoti susitikimai ir pasitarimai dėl aplinkos ir transporto infrastruktūros pritaikymo asmenims su individualiais poreikiais.

- 3.4. 2021-06-01 pasirašytas Memorandumas dėl transporto priemonių ir transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms, kuri pasirašė Susisiekimo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, LNF ir kitos negalios organizacijos. Memorandumo tikslas – atkreipti dėmesį į Lietuvos kelių, geležinkelių, oro, vidaus vandenų ir jūrų transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros, transporto priemonių ir paslaugų prieinamumo individualių poreikių turintiems žmonėms problemas ir siekti užtikrinti šių paslaugų teikimą. Buvo tęsiamas bendradarbiavimas ir stebėseną, ketvirtiniai susitikimai-pasitarimai dėl Geležinkelių infrastruktūros ir transporto priemonių, paslaugų pritaikymo asmenų su negalia poreikiams.
- 3.5. LNF aktyviai bendradarbiavo su LR Seimo Neįgaliųjų teisių komisija, kurios posėdžiuose 2022 m. kelti ir nagrinėti daugelis negalios bendruomenei aktualių klausimų.
- 3.6. 2022 m. suorganizuotos **5 švietėjiški renginiai/veiklos** LNF nariams, visuomenei, specialistams pristatant negalią žmogaus teisių kontekste, supažindinant su negalios poreikiais ir jų teisių apsaugos ir įgyvendinimo reikalavimais: 2022-04-26 Nacionaliniai lygybės ir įvairovės apdovanojimai; 2022-05-05 hibridinė diskusija „Nuimkime naštą: kokios pagalbos reikia artimuosius su negalia slaugančioms šeimoms?“, 2022-12-02 Hibridinė (nuotolinė) diskusija „Ar tikrai [#KovotiVerta?](#)“, 2022-12-09 Nacionalinis žmogaus teisių forumas - masinis renginys (gyvas, su dalies diskusijų transliacija), kurio metu LNF organizuota diskusija „Pažeidžiamų asmenų teisių apsauga grėsmių akivaizdoje“).
- 3.7. 2022 m. LNF vykdė tikslinius mokymus įvairių sričių specialistams dėl asmenų su negalia teisių užtikrinimo, supažindinant su negalios poreikiais ir jų teisių apsaugos ir įgyvendinimo reikalavimais. Organizuoti treji mokymai viešojo sektoriaus atstovams dėl informacijos prieinamumo, taip pat dešimt mokymų (gyvų ir nuotolinių) dėl moterų su negalia pažeidžiamumo smurto artimoje aplinkoje kontekste (šiuose mokymuose LNF dalyvavo kaip Lygių galimybių plėtros centro partneris).
- 3.8. Paminėtina LNF veikla, atstovaujant asmenų su negalia teises valstybinėse institucijose, teisminėse bylose: pvz. 1) 2022 m. LNF kartu su Lietuvos žmonių su negalia sąjunga tęsė dalyvavimą teisminėje byloje atstovaujant šeimą, iš kurios buvo paimtas vaikas dėl jų turimos negalios; 2) 2022 m. pradėta rengti strateginė byla dėl veiksnio atstatymo.
- 3.9. Atlikta **1 tikslinė moterų ir mergaičių su negalia viktimologinė apklausa** dėl moterų ir mergaičių su negalia patiriamo smurto (dalyvavo 105 respondentai Lietuvos mastu; parengta 1 tyrimo ataskaita). Tyrimo rezultatai buvo pristatomi ir viešinami įvairiais formatais: susitikimų metu, straipsniuose, interviu.
- 3.10. LNF teikia konsultacijas telefonu, el. paštu bei FB profilyje besikreipiantiems asmenims, nukreipia juos į institucijas, kitas NVO, teikiančias paslaugas neįgaliesiems, teikia konsultacijas advokatams, šiems atstovaujant asmenų su negalia teises kitose bylose.

Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose:

LNF darbuotojai dalyvavo **tarptautiniuose renginiuose**, kuriuos organizavo (arba prisidėjo prie organizavimo) EDF: Renginiuose buvo atstovaujama Lietuvos žmonių su negalia bendruomenei, aptariami JT Neįgaliųjų teisių konvencijos, ES strategijos dėl negalios įgyvendinimo, Vystomojo bendradarbiavimo sąsajos su negalia ir kiti svarbūs klausimai:

1. 2022-03-09 ES Ministrų konferencija skirta naujausios ES Negalios strategijos įgyvendinimui aptarti. Paryžius, Prancūzija. 1 asmuo: LNF atstovė Dovilė Juodkaitė.
2. 2022-05-27 EDF Tarybos susitikimas, Zoom. 1 asmuo: LNF atstovė Dovilė Juodkaitė.
3. 2022-06-25/26 Metinis Europos negalios forumo (EDF) visuotinis narių susirinkimas, Atėnai, Graikija (2 asmenys: 2 LNF darbuotojai - 2 LNF atstovės: Dovilė Juodkaitė ir Simona Aginskaitė.).
4. 2022-09-26/28 Freedom Drive, Briuselis (6 asmenys: 3 LNF darbuotojai (1 vizito koordinadorius, 2 LNF atstovai ir 3 žmonės su negalia, iš kurių 1 asistentas).
5. 2022-11-23/26 EK kartu su EDF kasmetinė konferencija, skirta Tarptautinei neįgaliųjų dienai paminėti (1 asmuo: LNF atstovė Simona Aginskaitė).

4. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis/institucijomis.

2022 m. LNF aktyviai veikė bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis, koalicijomis bei kitomis viešojo ir privataus sektoriaus institucijomis.

Lietuvos negalios organizacijų forumas (LNF) yra Europos neįgaliųjų forumo (European Disability Forum, EDF) narys, kuris veikia, atstovauja ir gina neįgaliųjų teises Europiniu lygmeniu. EDF kas mėnesį siunčia informaciją platinimui bei e-laikraštį, kuriame talpinamos įvairios naujienos negalės tema, t.y. ES politikos kryptys, Europos neįgaliųjų politinės tendencijos, galimybės dalyvauti renginiuose, naujai priimami teisės aktai, viešos akcijos ir pan. LNF dalį aktualios informacijos vertė į lietuvių kalbą, talpino LNF tinklalapiuose, LNF Facebook profilyje, platino tarp narių. Informacija buvo pateikiama ir lengvai skaitomos kalbos (easy-to-read) formatu. **Nuo 2017 m. LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė išrinkta, o 2022 m. perrinkta antrai kadencijai ir aktyviai dirba Europos neįgaliųjų forumo Tarybos nare.**

LNF ir Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas (NLIF). Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas, įsteigtas 2010 metais, - tai nacionalinis bendradarbiavimo tinklas, vienijantis nevyriausybinės organizacijas, atstovaujančias gyventojų grupes, kenčiančias nuo diskriminacijos ir siekiantis, kad kaip įmanoma sumažėtų ar visai išnyktų diskriminacija lyties, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ir įsitikinimų, rasės ar etninės kilmės pagrindu.

LNF ir Neformali nevyriausybinių organizacijų koalicija UŽ VAIKO teises. 2013 m. suburta Koalicija UŽ VAIKO teises stengiasi padaryti taip, kad kiekvieno vaiko teisės būtų apsaugotos. Šios koalicijos veikloje dalyvauja Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė. Koalicija aktyviai siekė įtakoti deinstitutionalizacijos procesą, susitikinėjo su LR Seimo nariais, dalvaudavo jų posėdžiuose, aktyviai dirba su LR Prezidento kanceliarija, LR Vyriausybe deinstitutionalizacijos, vaiko teisių apsaugos srityje.

LNF ir Koalicija „Psichikos sveikata 2030“. Nuo 2014 m. veikianti Koalicija, kurios nariais yra 26 nevyriausybinių organizacijų ir ekspertai. Koalicija siekia skatinti atvirumo, skaidrumo bei žmogaus teisių principų įtvirtinimą šalies psichikos sveikatos sistemoje.

LNF yra Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos, kuri vienija 16 didžiųjų skėtinių nevyriausybinių organizacijų, steigėja ir narė. LNF inicijavo susitikimus su ministerijomis NVO klausimams kelti. Bendradarbiaujant su atskiromis NVO koalicijos narėmis (Nacionalinis skurdo mažinimo tinklas, Švietimo tinklas, kt.) buvo inicijuoti bendri kreipimaisi bei pozicijos dėl COVID-19 pandemijos didžiausių pasekmių skurdą patiriantiems, labiausiai pažeidžiamiems asmenims, įskaitant asmenis su negalia.

2022 m. LNF toliau bendradarbiavo su **Švedijos ambasada**, su kuria 2022-12-02 organizuotas renginys – informacinės kampanijos „KovotiVerta“ pristatymas skirtas tarptautinės negalios dienos paminėjimui.

2022 m. rugsėjo – gružio mėn. LNF bendradarbiaujant su **Švedijos savarankiško gyvenimo institutu**, organizuoti 5 tęstiniai nuotoliniai teoriniai-praktiniai mokymai, kuriuose dalyvavo didžiųjų Lietuvos humanitarinių NVO (Raudonasis Kryžius, Gelbėkit vaikus, Caritas, kt.), Pabėgėlių registracijos centrų, psichosocialinių globos namų, negalios NVO bei SADM atstovai. Mokymų tikslas buvo pristatyti švedų 2015-2017 metų emigracijos bangos iš Artimųjų Rytų patirtimi pasekoje sukurtą “Disabled refugees welcome” programą, siekiant mūsų šalyje sėkmingos pabėgėlių, turinčių negalią, integracijos. Kviestiniai lektoriai iš Ukrainos, Latvijos papildė turimą švedų patirtį, lyginant ją pabėgėlių su negalia iš Ukrainos kontekste.

Užmegzta LNF partnerystė su **Lygių galimybių plėtros centru**, kurios pagrindu LNF kaip partneris vedė dešimt mokymų apie moterų su negalia pažeidžiamumą smurto artimoje aplinkoje kontekste.

5. LNF ir narių stiprinimas.

- 5.1. Informacijos apie negalią sklaidą. Neįgaliųjų organizacijų ir kt. suinteresuotų asmenų informavimas. Informacija pateikiama per LNF svetainę www.lnf.lt ir facebooke www.facebook.com/LietuvosNeigaliujuForumas. LNF aktyviai viešina visų savo veiklų rezultatus LNF kontroliuojamais kanalais (svetainė, socialiniai tnlai), rengia viešas pozicijas ir komentarus, kuriuos publikuoja nacionalinėje žiniasklaidoje (LRT Televizija, LRT radija, lrt.lt, 15min.lt), taip pat nuolat konsultuoja žiniasklaidos atstovus, pristato žmonių su negalia organizacijų pozicijas įvairiais

klausimasi, skatina rengti publikacijas, teikia komentarus, dalyvauja laidose. Viso 156 žinutės: www.lnf.lt, socialinių tinklų paskyrose ir internete.

5.2. 1 informacinė kampanija [#KovotiVerta](#) (8 herojai (iš 4 apskričių), parengti 8 straipsniai ir 8 informaciniai videofilmukai).

5.3. Siekiant vystyti ir plėtoti informacijos prieinamumą skirtingos negalios asmenims išversti iš anglų kalbos:

- „Statistinių duomenų svarba ginant žmonių su negalia teises. [Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro pranešimo apie statistinių duomenų rinkimą pagal Neįgaliųjų teisių konvencijos 31 straipsnį vertimą į lietuvių kalbą](#)
- „Negaliai jautrios kalbos gairės (Jungtinių Tautų Ženevos biuro parengtų [negaliai jautrios kalbos gairių](#) lietuvių kalbos vertimas.
- Dokumentas „Deinstitucionalizavimo gairės ir jų taikymas nepaprastosi atvejais“
- Peticija „Nutraukit priverstinę sterilizaciją“ informacija.
- Parengtas 1 vertimas-dokumentas lengvai suprantamos kalbos formatu „Visi gali mokytis ir turėti darbą“.

5.4. 2022 m. suorganizuoti **4 mokymai** nariams (LNF narių kompetencijoms kelti): 3 nuotoliniai susitikimai-diskusijos „Negalios įvairovės pažinimo dirbtuvės“; 2022-05-31 – 2022-06-01 1 strateginis metinis LNF renginys.

• **2 webinarai apie tarptautinių standartų įgyvendinimą:**

- 2022-09-15 “Balsai už teisingumą – nusikaltimus patyrę asmenys su negalia ir ES nusikaltimų aukų teisių direktyva”, 42 dalyviai, Zoom
- 2022-10-18 “Negalios/ darbingumo vertinimas žmonių su negalia įdarbinimo kontekste tarptautiniai standartai ir geroji šalių patirtis”, 67 dalyviai, Zoom;

5.5. 2022 m. atlikta LNF ir Allinvited svetainių SEO audito, vidinio ir išorinio SEO darbų paslauga.

5.6. 2022 m. toliau veiklą tęsė LNF teminiai komitetai, kurių dėka siekiama užtikrinti kokybišką bendruomenės atstovavimą, skatinant aktyvų ir efektyvų įsitraukimą į viešosios politikos sričių stebėseną bei sprendimų priėmimą nacionaliniu ir savivaldos mastu: 1. Suorganizuoti 3 komitetai LNF skėtinės organizacijos viduje: 1.1. Įtraukaus švietimo. 1.2. Moterų teisių. 1.3. Negalios vertinimo/ užimtumo klausimais). **2022 m. suorganizuoti 21 LNF komitetų susitikimas:** įtraukaus švietimo komiteto - 10 susitikimų, moterų teisių – 2 susitikimai, negalios vertinimo/užimtumo - 9 susitikimai.

Dalyvavimas darbo grupėse, tarybose, koalicijose ir pan.:

2022 m. LNF sekretoriato darbuotojai ir nariai buvo įtraukti į valdžios institucijų sudarytas darbo grupes, kuriose buvo nagrinėjami su negalia susiję klausimai bei rengiami strateginiai dokumentai, teisės aktai. LNF darbuotojai ir LNF narių atstovai dalyvavo **virš 20 darbo grupių, kurios buvo organizuojamos valstybės institucijose bei įstaigose:**

	Darbo grupės, komisijos pavadinimas	Atsakinga institucija	Dalyvaujantys asmenys
1.	Dėl pagalbos priimant sprendimus modelio kūrimo	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė
2.	Dėl sveikatos būklės reikalavimų ir sveikatos tikrinimo tvarkos reglamentavimo įvairioms visuomenės grupėms tobulinimo	SAM	

3.	Dėl tarpinstitucinės stebėsenos grupės sudėties	SADM	
4.	Veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą Lietuvoje skatinti	VRM	
5.	Darbo grupė klausimams, susijusiems su pagalbos įvairių krizinių situacijų šalyje paveiktoms asmenų grupėms teikimu, koordinuoti ir spręsti.	LRV	
7.	Neformali darbo grupė dėl rinkimų prieinamumo	LRV, VRK	
8.	Dėl asmens pagalbos poreikio vertinimo klausimyno modelio visapusiško dalyvavimo ir aplinkos vertinimo parengimo darbo grupės įsakymas.	NDNT prie SADM	LNF direktorė Henrika Varnienė
9.	Dėl nevyriausybinų organizacijų tarybos personalinės sudėties	SADM	
10.	Neįgaliųjų sveikatos priežiūros politikos grupė	SAM	
11.	Dėl ortopedijos techninių priemonių kompensavimo komisijos	SAM	
12.	Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo	NŠA	LNF projektų vadovė Lina Garbenčiūtė
13.	Dėl nacionalinėje švietimo agentūroje vykdomų ES paramos fondų finansuojamų projektų priežiūros komitetas	NŠA	
14.	Dėl vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo ir pasiūlymų pateikimo dėl jo tobulinimo	ŠMM	
15.	Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos plano parengimo pagal užsienio šalių patirtį		
16.	VRSAR paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo	SAM	LNF programų vadovė Dalia Kuliešienė
17.	Dėl transporto priemonių pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms.	SM	LNF projektų koordinatorė Goda Ščupokaitė, LNF nariai pagal kompetencijas.
18.	Dėl informacijos prieinamumo neįgaliesiems sistemai tobulinti	SADM	LNF Komunikacijos projektų vadovė Simona Aginskaitė, LNF nariai

19.	Lietuvos aklųjų bibliotekos Taryba		LNK Komunikacijos projektų vadovė Simona Aginskaitė
20.	Dėl neįgaliųjų reikalų tarybos	SADM	LNK deleguoti 9 narių atstovai. LNK atstovas stebėtojo teisėmis (Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė)
21.	Dėl Plėtros programų	Skirtingos ministerijos	LNK prezidentė Dovilė Juodkaitė, LNK direktorė Henrika Varnienė, LNK programų vadovė Dalia Kuliešienė, LNK programų koordinatore Lina Garbenčiūtė
22.	Geležinkelių paslaugų pritaikymas pagal universalaus dizaino principus	SM	LNK sekretoriato ir narių atstovai

Projektų rengimas ir įgyvendinimas:

- Įgyvendinti/Įgyvendinami projektai:
- 2022 m. Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas (72 021,83 Eur). Projekto tikslas - skleidžiant informaciją, ugdant neįgaliųjų kompetencijas, atstovaujant neįgaliųjų teisėms ir jas ginant prisidėti prie neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo bei gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją.
- 2022 m. Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektas (Eur 59 721,55 Eur). Projekto tikslas - stiprinti asociaciją „Lietuvos negalios organizacijų forumas“ (toliau – LNK), tobulinant jos narių kompetencijas viešosios politikos srityje, įgalinant teikti pasiūlymus dėl viešųjų paslaugų negalios bendruomenės prioretizuotose srityse teikimo tobulinimo, didinant jų įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus ir atstovavimo neįgaliųjų bendruomenei kokybę.
- Lietuvos negalios organizacijų forumas su partneriais – Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, VšĮ „Rastis“, Pabradės socialinės globos namais, Jasiuliškio socialinės globos namais bei Elektrėnų šeimos namais – įgyvendina projektą „Įdarbinimo iniciatyvų žmonėms su negalia skatinimas Vilniaus regione“. Projektas pradėtas įgyvendinti 2018-04-03. Projekto biudžetas 420.988,60 Eur. Projekto tikslas – sukurti ir išmėginti praktikoje nuoseklią paslaugų grandinę, padėsiančią integruotis į darbo rinką žmonėms su negalia. Projektą sudaro nuosekliai vienas kitą papildantys komponentai.
- Nuo 2018 lapkričio iki 2022 m. balandžio mėn. įgyvendintas Europos Sąjungos fondų finansuojamas projektas “Inovatyvios priemonės – žmonių su negalia bendruomenės aktyvinimui įsitraukti į viešojo valdymo procesus”. Projekto partneriai: Lietuvos kurčiųjų draugija, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis", Lietuvos paraplegikų asociacija. Projekto biudžetas - 142,761, 49 Eur.
- Projektas „Alternatyvių Investicijų Detektorius (AID)“, kurio tikslas: plėtojant socialinės integracijos paslaugas, didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką ir atskirtį patiriančių asmenų galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenėje ir darbo rinkoje. LNK - strateginis partneris.
- Aktyvių piliečių fondo finansuojamas projektas “Negalios skėčio stiprinimas – efektyviai advokacijai ir kovai su diskriminacija negalios pagrindu”. Terminas: 2022-06-01 iki 2023-12-01. Projekto biudžetas – 69625,75 eur.
- Aktyvių piliečių fondo finansuojamas projektas „Mano teisės: Kokybiško žmogaus teisių diskurso stiprinimas Lietuvoje“, kurio tikslas – kurti skirtingoms grupėms atstovaujantią NVO tinklaveiką, stiprinti ekspertų žmogaus teisių problematikos kompetencijas, kelti komunikacines kompetencijas ir pasitelkus komentaro žanrą viešinti kiekvienai organizacijai svarbias problemas. Projekto vykdytojas – Žmogaus teisių centras. LNK partnerystė, biudžetas – 5524,2 eur.

- EDF Ukrainos programos projektas. Terminas 2022 m. birželio 1 d. – 2023 m. birželio 31 d. Projekto biudžetas – 95 400 eur.
- Aktyvių piliečių fondo ad hoc projektas “NVO advokacija skatinant valstybės atsakomybę dėl socialinių teisių įgyvendinimo Lietuvoje”. 2022 m. spalio 1 d. – 2023 m. kovo 31 d. Projekto biudžetas – 5000 eur.

2022M. parengtos paraiškos:

- ✓ Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas 2023-iems m. Finansuotas.
- ✓ Nevyriausybinės organizacijos vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektas 2023-2024 iems metams. Finansuotas.
- ✓ APF ad hoc projektas “NVO advokacija skatinant valstybės atsakomybę dėl socialinių teisių įgyvendinimo Lietuvoje”. Finansuota.
- ✓ EDF Ukrainos programos projektas. Finansuotas
- ✓ APF dvišalio bendradarbiavimo/Islandijos vizitas Švietimo komiteto atstovams. Finansuotas.

2023 Parama LNF veiklai ir projektams:

- ✓ Gauta parama: parama iš VMI 1,2 % ir tikslinė parama sudarė 3417,67 eur.

Atsižvelgiant į LNF 2023-iems metams parengtas paraiškas ir gautą projektinį finansavimą, planuojami atlikti darbai susiję su tęstinėmis veiklos kryptimis:

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.
7. Strateginis bylinėjimasis.

Prezidentė

Dovilė Juodkaitė